

jaargang 12
september 2025
nummer 68

1018

*De Eilanden &
Plantage Weesperbuurt*

Diepte-interview met Rob Zwetsloot 🌈 Wouter rijdt op de Dierenambulance
🌈 Doek valt voor Bureau Marineterrein 🌈 Is er genoeg groen in 1018?
🌈 Betty en Dok: een heel leven in 1018

ADRESSEN & SPREEKUREN

SOCIAAL LOKET AMSTERDAM CENTRUM

Het Sociaal Loket geeft gratis informatie en advies en helpt u met vragen en problemen over zorg, ondersteuning of financiële kwesties. Er is altijd een sociaal loket in uw buurt. Maak altijd eerst een afspraak via 020-255 2916 van ma t/m vrij 08.00-18.00 uur of via www.amsterdam.nl/veelgevraagd/sociaal-loket-afspraken-maken/

OUDER-KIND-TEAM (OKT)

Gratis spelinloop voor ouder en kind 0-2,5 jaar op woensdag en vrijdag van 9-12 uur op Kraijenhoffstraat 32. Tel: 06-26635222 of kijk op www.dynamo-amsterdam.nl/locatie/spelinloop-okt-centrum-oost/ Jeugdgezondheidszorg Amsterdam (IGZ). Kraijenhoffstraat 32. Tel: (020) 555 59 61

ACTIVITEITEN SPEELTUIN GEBOUW WITTENBURG

Dinsdag: tieneractiviteit voor jongens en inloop voor meisjes. Woensdag: tieneractiviteiten jongens en meisje. Donderdag: alleen activiteit voor meisjes, voor jongens inloop. De speeltuin is altijd open van 10.00-17.00 uur. Zaterdag en zondag 12.00-17.00 uur.

POLITIE

De wijkagenten zijn bereikbaar via 0900-8844 of door het contactformulier in te vullen op www.politie.nl.

MELDNUMMER OPENBARE RUIMTE

Meldingen of klachten over oa vuilnis, fietswrakken, bestrating en groenvoorziening kunnen telefonisch worden doorgeven bij de gemeente via tel. 14020. Voor ideeën of vragen over uw buurt kunt u terecht bij de gebiedsmakelaar, kijk voor de contactgegevens voor uw buurt op www.amsterdam.nl/stadsdelen/centrum/contactpersonen.

VERENIGING STADSDORP CENTRUM OOST

Doel van de vereniging is dat de leden, met uitwisseling van diensten en onderlinge hulp, door bemiddeling en/of ondersteuning, zo lang mogelijk actief, gezond en veilig thuis in de eigen buurt kunnen (blijven) wonen. info@stadsdorpcentrumoost.nl www.stadsdorpcentrumoost.nl

OVERLEG OOSTELIJKE EILANDEN EN KADIJKEN

Het Eilandenoverleg is voor alle bewoners met vragen en problemen op het gebied van de woon- en leefomgeving. Zie voor de data en tijden van het Eilandenoverleg www.buurtorganisatie1018.nl/eilandenoverleg.

INLOOPSPREEKUR STADSDEELBESTUUR

De drie bestuursleden van stadsdeel Centrum houden één keer per maand een inloopspreekuur in buurtcentrum De Witte Boei. Zie voor de datums: www.amsterdam.nl/inloopspreekuurcentrum

STICHTING BUURTORGANISATIE 1018

Deze stichting ondersteunt en verbindt bewonersgroepen en stimuleert betrokkenheid in postcodegebied 1018. Bezoek de website www.buurtorganisatie1018.nl, of kijk op Facebook

BUURTSPREEKUR PLANTAGEWEESPERBUURT

Elke woensdag, 11.00-12.00 uur, Café Eik en Linde, Plantage Middenlaan 22. Netwerk van bewoners dat helpt bij wensen, ideeën en zorgen in de buurt. mbvanwijk@live.nl, 06-52008854

STG ONTMOETINGSRUIMTE OUDEREN IN DE PLANTAGE- WEESPERBUURT (SOOP)

Voor buurtbewoners van 50+. Activiteiten en bijeenkomsten voor zelfontwikkeling en vergroten netwerk. Nieuwe Kerkstraat 124 ma. t/m vrij 11.00 uur-17.00 uur. Tel 020-4223152, www.soop.amsterdam.

VERENIGING VRIENDEN VAN DE PLANTAGE

Doel is bevordering van een bloeiend cultureel leven in en rond de Amsterdamse Plantagebuurt. www.vriendenvandeplantage.nl en www.facebook.com/vrienden-van-de-plantage.

OVERIGE ADRESSEN

Voor overige (werk)groepen, verenigingen en contactadressen zie www.buurtorganisatie1018.nl/links.

COLOFON

1018 is een buurtblad voor de oostelijke binnenstad en komt tot stand dankzij een groep vrijwilligers (redactie) en met medewerking van het Huis van de Buurt Oostelijke Binnenstad.

www.1018magazine.nl

Verschijsning Het buurtblad 1018-Magazine komt zes maal per jaar uit, in een oplage van 10.500 exemplaren. ISSN: 2352 - 4111.

Eindredactie Titia Koerten

Redactie Vera Amende, Erik Hardeman, Maria Heijndael, Titia Koerten, Henk Leenaers, Björn Martens, Jannelies Poelstra en Heleen Verschuren.

Aan dit nummer werkten mee Leeuw van Moerkerken, Erik van Ophem, Kamiel van Ophem en Rob Zwetsloot.

Basisontwerp & opmaak

Yolanda Huntelaar

Druk Rodi Rotatiedruk, Diemen.

Inzenden kopij Inleveren kopij en foto's: uiterlijk 10 oktober 2025. In Word per e-mail naar redactie@1018magazine.nl. Foto's met naam van fotograaf en vrij van auteurs- en portretrecht. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten of niet te plaatsen, foto's te bewerken of niet te plaatsen en is niet verantwoordelijk voor aangeleverde foto's van derden. Foto's toezenden in hoge resolutie (JPEG, TIFF, RAW formaat).

Verschijningsdatum volgende nummer Omstreeks 30 oktober 2025.

Advertentieopgave Contact over advertenties en inleveren via advertenties@1018magazine.nl Inleveren uiterlijk 15 oktober 2025.

Tarieven advertenties 2025

Formaat 60x60 mm à € 75,- per keer; € 375,- per jaar. Formaat 122x60 mm à € 150,- per keer, € 750,- per jaar. Halve pagina: € 450,- per keer. Hele pagina: € 900,- per keer. Zes nummers (een jaar) = vijf betalen. Over de advertentiekosten wordt geen btw geheven. Eventuele opmaakkosten € 80,- (excl. 21% btw). Prijsopgave via advertentie@1018magazine.nl

Bezorging In alle brievenbussen, behalve met nee-nee-sticker en ja-nee-sticker. Ook zijn er diverse afhaalpunten in de buurt, zoals gezondheidscentra, huisartsen, supermarkten en 1018 ligt op veel koffietafels. Ook in De Witte Boei aan de Kleine Wittenburgerstraat 201.

Inhoud

Jaargang 12, nummer 68, september 2025

OMSLAGFOTO: HENK LEENAERS

TOESCHOUWERS BIJ DE CANAL PARADE OP DE NIEUWE HERENGKRACHT

- 4 Doek valt voor Bureau Marineterrein
- 7 Adverteerders gezocht
- 8 Kort nieuws
- 10 Rob Zwetsloot, columnist en tv-maker
- 14 Toen & Nu
- 15 Betrokken bureu
- 16 Buurtverbinder Oostelijke Eilanden
- 16 Rob Zwetsloot
- 17 Werk in de wijk
- 18 Uit in de buurt
- 20 Wordt 1018 genoeg vergroend?
- 22 Momentopname
- 24 Vera's blik op de buurt
- 25 Beestjes in de buurt
- 26 Betty en Dok: een heel leven in 1018
- 28 GLI in De Witte Boei
- 30 DOCK & !WOON
- 32 Frank's Smoke House verder zonder Frank
- 33 Buurtpuzzel
- 34 Leeuw van Moerkerken
- 34 Geef me je hand: Gé

Opgewekt nazomer

De gevoelstemperatuur in dit nummer van ons 1018 Magazine is wat wisselvallig. Er wordt afscheid genomen van het Bureau Marineterrein, een bekende organisatie waarmee menig buurtbewoner weleens overhoop lag, maar dat zich langzamerhand toch een prettige positie verwierf. En van Frank van het Smokehouse omdat hij met pensioen gaat. Toen hij begon vroegen we ons af of zo'n bijzondere zaak zich in deze buurt wel zou handhaven. Nu kan hij zijn goed lopende zaak overdoen. En treurt u nog om Tanja, dan is dit geliefde nijlpaard in opgezette vorm tijdelijk weer te zien in het Groote Museum van Artis. Maar voor een weemoedig

dutje, zoals Rob Zwetsloot deed, is het nog te vroeg. Uit in de Buurt staat namelijk weer vol met tentoonstellingen, gratis lezingen of rondleidingen. De laatste week van september mag de Week van de Eenzaamheid genoemd worden, maar deze nazomer bruist het nog van activiteiten zoals de Burendagen waarop voor iedereen wat te zien of te doen is. En wie weet ontmoet je daar wel de mensen met wie je wat samen kan doen naar behoefte en vermogen. Zoals de Stadsdorpers deze zomer het initiatief namen om met elkaar buiten te eten. Kortom, er is genoeg om samen opgewekt te nazomer. (REDACTIE) 🍷

Doek valt na twaalf jaar voor Bureau Marineterrein

Het nieuws kwam 17 februari als een schok: Bureau Marineterrein (BMA) kreeg de aanbesteding van het Rijksvastgoedbedrijf voor het curatorschap en beheer van het Marineterrein niet gegund. De opdracht ging naar buitenstaanders: placemaker Nina Voets uit Delft en gebiedsontwikkelaar Thomas Piekhaar uit Amsterdam. BMA spande nog een kort geding aan, maar verloor. Hoe kon deze ervaren pionier buiten de boot vallen? En wat zijn de plannen van de nieuwe curator en beheerder?

ERIK HARDEMAN EN
JANNELIES POELSTRA

De taart stond al klaar

Sophie van Opstal (hoofd Programma) en Stella Nelissen (community-manager) zijn nog steeds verbijsterd. “We zagen dit echt niet aankomen,” zegt Van Opstal. “We hebben ontzettend hard gewerkt aan de aanbesteding en hadden het volste vertrouwen in de kwaliteit van onze plannen. Eerlijk gezegd: de taart stond al klaar op de dag van de bekendmaking, om te vieren dat we na jaren schipperen wat meer stabiliteit zouden krijgen.”

Waarom werd BMA deze aanbesteding niet gegund?

“Hoewel de gemeente en het Rijk de ontwikkeling van het Marineterrein gezamenlijk aansturen, is er bepaald dat het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) de enige formele opdrachtgever was. Dat is op zich logisch, aangezien het Rijk nog eigenaar is. Maar je had mogen hopen – en verwachten – dat de gemeente na bijna twaalf jaar beheer door BMA, waarover zij zei zeer tevreden te zijn, iets meer de regie zou hebben genomen. Het RVB heeft ervoor gekozen om naast kwa-

liteit ook een prijscomponent uit te vragen. Van de vier ingediende plannen is ons plan als beste beoordeeld. Maar geld heeft de doorslag gegeven.”

Wat wilden jullie bereiken met het kort geding? Van Opstal: “Het beoordelingssysteem was wel erg afhankelijk van het geld. Dat vonden we geen recht doen aan het project, omdat wij als projectbureau altijd binnen het gestelde budget hebben gewerkt. Bovendien heeft de winnende partij een wel heel laag prijsniveau gehanteerd. Als een inspirerende en ervaren partij met betere plannen deze aanbesteding had gewonnen, dan hadden we ons daar zeker bij neergelegd.”

Hoe verloopt de overdracht? “We hebben gesproken met Voets en

Piekhaar. We willen de overdracht soepel laten verlopen en onze kennis zo veel mogelijk overdragen. Na een aantal gesprekken zijn ze gelukkig wel van plan een aantal beheerders en onze mensen van de receptie nog een aantal maanden in te huren. Over de programmering is nauwelijks gesproken. Dat vinden we jammer; we hebben veel bereikt en hopen dat deze behouden blijft.”

Waar zijn jullie het meest trots op? “Dat we in het centrum van Amsterdam een open en groene oase hebben gecreëerd. Samen met een ontzettend actief collectief aan huurders, betrokken buurtorganisaties en bewoners. Een plek waar iedereen welkom is en waar, ook al is het een A-locatie geworden, veel ruimte is voor experimenteren en leren.”

Nina Voets en Thomas Piekhaar over hun plannen

Wat heeft jullie doen besluiten om samen in te schrijven op deze aanbesteding? “We hebben eerder samengewerkt in Utrecht en Delft en kwamen deze tender ieder afzonderlijk tegen in het biedboek van het RVB,” zegt Piekhaar. “Het project sluit goed aan bij onze gezamenlijke ervaring met binnenstedelijke gebiedsontwikkeling.”

Wat waren dat voor projecten?

“In Delft transformeerden we een oud industrieterrein tot woon- en werkgebied. We zorgden voor de verhuizing van hightech start-ups, die in een grote hal werkten, naar een nieuwe plek op het terrein en legden er een tijdelijk park aan,” vertelt Voets. “In Utrecht, op het terrein van het voormalige Pieter Baan Centrum, realiseerden we horeca en broedplaatsen voor kunstenaars. Dit terrein lijkt het meest op het Marineterrein: het was ook lange tijd een voor publiek gesloten gebied.”

Klopt het dat de aanbesteding jullie gegund is op basis van het lagere kostenplaatje?

Piekhaar: “BMA scoorde hoger op twee criteria – de fictieve casus en het technisch beheer – maar Nina kreeg meer punten voor het interview. Het verschil in de score was uiteindelijk klein. We hebben inderdaad lagere uurtarieven voor het managementteam geoffreerd en leveren in op onze eigen inkomsten, omdat we dit zo’n bijzonder project vinden.”

Hebben jullie overwogen mensen van BMA in jullie team op te nemen?

“In het begin van de overdrachtsperiode hebben we dit afgehouden, omdat we geen valse verwachtingen wilden wekken, maar op dit moment zijn we met een aantal personen van BMA in gesprek om hen eventueel op te nemen in ons team. Ook maken we kennis met huurders om hun visie en verwachtingen op te halen en zullen we snel contact zoeken met de buurt en buurtorganisaties.”

BMA verzorgde altijd een vrij toegankelijke programmering. Gaan jullie die voortzetten?

“Zeker,” zegt Voets, “en ik zie kansen om het aanbod uit te breiden. Veel activiteiten vinden plaats rond Pension Homeland aan het water, met vooral in de zomer veel jongeren. Maar mijn tante van zeventig – zij woont om de hoek – voelt zich hier vaak niet thuis. Daarom wil ik meer activiteiten voor ouderen en kinderen ontwikkelen. In het gebied bij de oude poort zitten voornamelijk kantoren en is het heel rustig. Daar zou ik graag meer activiteiten en levendigheid creëren, zodat de bezoeker zich bij binnenkomst meteen welkom voelt.”

Gemeente Amsterdam: gebonden aan de regels van het Rijk

Martijn Overmulder (directie Grond & Ontwikkeling) was namens de gemeente betrokken bij de beoordeling. “Wij hadden als gemeente, gezien de ervaringen van de afgelopen jaren, graag voor Bureau Marineterrein gekozen, maar er was een door het Rijk gevoerde aanbesteding afgesproken, met regels en criteria waarmee de gemeente heeft ingestemd. Die waren ook bij de inschrijvers bekend. Kwalitatief kwam BMA als beste uit de bus, maar wij waren ook content met wat Voets en Piekhaar presenteerden. En toen het financiële deel aan bod kwam, hadden zij uiteindelijk de beste totaalscore. Natuurlijk hebben we gekeken of het bedrag waarvoor zij het beheer willen uitvoeren realistisch is, en ook de rechter heeft zich hierover uitgesproken. Voets en Piekhaar moeten dat wat zij hebben aangeboden nakomen en daar gaan gemeente en Rijk ze aan houden. Nogmaals, persoonlijk was ik graag doorgegaan met BMA, maar ik heb er alle vertrouwen in dat het beheer bij Voets en Piekhaar in goede handen is.”

FOTO: HENK LEENAERS

ontspanning beweging

Yoga & Breathwork

Kleine groepen
Zeer geschikt voor 60+

Locatie Studio Lumen • Nwe Keizersgracht 58
Info - aanmelden +31 (0)6 11 36 04 84
marietb@xs4all.nl
MARIETBAKKER.NL

6 dagen per week

**Maaltijden
Broodjes
Visdelicatessen**

**FRANK'S
SMOKE HOUSE**
ROKERIJ & WINKEL

Wittenburgergracht 303, Amsterdam

Massagepraktijk
Helder & Holistisch

Massages
Lichaamsgerichte therapie
voor ontspanning en bewustwording

Marianne van der Staaij,
Holos @ massagetherapeut
Vergoeding mogelijk via ziektekostenverzekering

Binnenkadijk 151, 1018 ZE, Amsterdam
06 - 294 224 40
m.staay2@upcmail.nl
www.praktijkhh.nl

DAVID ELDERS
begrafenis & crematie

uitvaartcentrum
tegenover de nieuwe ooster

020 6252201
kruislaan 235 amsterdam
www.uitvaartcentrumelders.nl

ADEMEN
met Arnout
IN AMSTERDAM OOST

Elke maand - vanaf september 2025
TWEDE DINSDAG 15:00-17:00
LAATSTE VRIJDAG 18:00-20:00

Ademen doen we de hele dag door,
vaak zonder erbij stil te staan. Maar
wat als je je adem bewust inzet?

Je ervaart wat ademen écht voor je
kan doen — van diepe ontspanning tot
nieuwe energie. Na afloop voel je je
lichter, helderder en meer aanwezig.

✓ Verminder stress
✓ Kom tot rust
✓ Creeër meer energie

ADEM IN. LAAT LOS. VOEL HET VERSCHIL.

BOEK JE TICKET HIER:
WWW.BALANSKLINIEK.NL/EVENTS
of scan QR-code

@ CRITICAL ALIGNMENT YOGA STUDIO
Blankenstraat 166, AMSTERDAM OOST

arnout@pivotyou.nl | www.pivotyou.nl | 06-55388433
Breathing with Arnout - for English version scan QR code

VERF
AMSTERDAM

Wij geven u graag persoonlijk
advies op maat en mengen
alle kleuren van alle merken

VERFAMSTERDAM

Topmerken scherpe prijzen !

Open Ma t/m Vr 8.00-17.00 Za 9.00-17.00
WWW.VERFAMSTERDAM.NL
ZEEBURGERPAD 38

**Word zichtbaar
in jouw buurt –
adverteer in 1018!**

HIER
HAD UW
ADVERTENTIE
KUNNEN STAAN

1018-magazine is hét blad voor de buurt, dóór de buurt. Volledig gemaakt door vrijwilligers valt het magazine zes keer per jaar gratis op de mat bij zo'n 10.000 huishoudens in postcodegebied 1018 – op de Oostelijke Eilanden en de Kadijken, in de Czaar Peterbuurt, Kazernebuurt, het Funenpark en de Plantage- en Weesperbuurt.

1018 wordt gewaardeerd en is waardevol, juist omdat we verhalen, initiatieven en onderwerpen uit de buurt brengen. Met een advertentie in 1018-magazine bereik je niet alleen direct je doelgroep – onze lezers en buurtbewoners – maar help je ook mee om het blad te laten voortbestaan.

Waarom adverteren in 1018-magazine?

- Zichtbaar bij ruim 10.000 huishoudens in de buurt
- Je steunt jouw buurtmagazine financieel
- Nieuw: ook zichtbaarheid via onze website

Tarieven

- Kleine advertentie (1/12 pagina): €75 per plaatsing
- Bij 6 keer adverteren betaal je er maar 5
- Grotere formaten of maatwerk? Neem contact met ons op!

Interesse?
Mail naar: advertenties@1018magazine.nl

TANJA'S
Haarmode

Kapsalon, Haarwerken & Pruiken

U kunt bij ons online uw afspraak maken
www.tanjashaarmode.nl

Oostenburgergracht 39
1018 NB Amsterdam
(020) 620 7443
info@tanjashaarmode.nl

Dinsdag t/m donderdag 08:30 tot 17:00
Donderdagavond 18:00 tot 20:30
Vrijdag 08:30 tot 19:00
Zaterdag 08:30 tot 16:00
Alleen op afspraak

Jin Shin Jyutsu

De Japanse filosofie waarbij je je
lichaamsenergie in balans kunt brengen.

Door middel van mudra's kun je
jezelf helpen om lichamelijke klachten te
voorkomen, te verzachten of zelfs op te lossen.

Voor een behandeling op maat
kun je op afspraak terecht bij de studio van
Blue-Birds in de Louise Wentstraat 186.

Voor informatie en advies:
Cynthia Gianni +31 630054462
imanuenergyworks.nl blue-birds.nl
imanu_energyworks@hotmail.com

www.kattenasielooftaan.nl

**We bouwen een
nieuw kattenasiel
in Oostzaan!**

gebruik QR code voor een donatie

TAIJI QUAN & QIGONG

Traditionele Chinese bewegingskunst
voor een goede gezondheid en balans.
Effectief tegen o.a. stress, rsi, hoge
bloeddruk, stramme gewrichten.
Les van grootmeester Fei BaoNong.
Gratis proefles op woensdag 10 en 17
september om 19.00 uur. Verhinderd?
Daarna bent u ook welkom. Locatie:
De kleine Boeschool, Kleine Witten-
burgerstraat 100 Amsterdam.
Info: Ada 06-51564482
www.longtengtaiji.com

Ruisend lommer
remedie tegen dorst
en kommer

Café „Eik en Linde“

Eik en Linde Plantage Middenlaan 22A 1018 DE Amsterdam
tel. 020 6225736 ook zaalverhuur
www.eik-en-linde.nl

TANGO

gratis proefles

Tango Argentino Amsterdam
cursussen • tangosalons

www.tangoalma.nl

Centrum Begroot honoreert tien plannen uit de buurt

Van de plannen in postcodegebied 1018 waarvoor in het kader van Centrum Begroot subsidie is aangevraagd, kunnen de meeste worden uitgevoerd. Uit de uitslag van de publiekstemming blijkt dat op de Oostelijke Eilanden en de Kadijken tien van de dertien ingediende voorstellen kunnen rekenen op het aangevraagde bedrag. Buiten de boot vielen het plan voor een historische muurschildering op Kattenburg, een onderzoek naar de voors en tegens van graffiti, en de organisatie van een lichtjesticht op de Oostelijke eilanden op 8 november. In de Plantage en de Weesperbuurt bereikten dit jaar geen voorstellen de stemronde. Het meest populair in onze buurt was het voorstel om op het Entrepotdok en de Laagte Kadijk acht regentonnen voor algemeen gebruik te plaatsen. Ook voor het verzoek van de medewerkers van de omgekeerde supermarkt Tkramrepus in de Czaar Peterstraat om met een bedrag van 18.000 euro het voortbestaan van de winkel voor een jaar veilig te stellen, bestond getuige het grote aantal stemmen veel sympathie.

Roetersstraat eerste 'rookvrije' straat

Sinds deze zomer is de Roetersstraat 'rookvrij'. In het trottoir geplaatste

FOTO: BJÖRN MARTENS

tegels geven aan dat passanten geacht worden om in de straat niet te roken. Daarmee is de straat, die overdag vooral bevolkt wordt door studenten van de UvA, de eerste 'rookvrije' straat in Amsterdam. Dat het woord rookvrij tussen aanhalingstekens staat, komt omdat het niet gaat om een officieel ingesteld rookverbod, maar om een vriendelijk verzoek. Er zal dan ook niet worden gehandhaafd. De tegels zijn aangebracht op initiatief van Michel van Wijk, buurtbewoner en lid van de stadsdeelcommissie Centrum namens Bewoners Amsterdam. Hij ergert zich niet alleen aan de enorme hoeveelheid peuken die hij dagelijks op straat aantreft, maar

heeft ook de hoop dat zijn initiatief juist bij de maatschappelijk geëngageerde UvA-studenten wel zal aanslaan. De gemeente Amsterdam verklaarde zich bereid om de tegels in het trottoir aan te brengen en zal later dit najaar bij de zijstraten van de Roetersstraat met blauwe lijnen aangeven waar de rookvrije zone begint. Op de zeven terrassen in de straat mag wat Van Wijk betreft wel gerookt worden, maar hij heeft de horecaondernemers verzocht om de asbakken buiten weg te halen en die alleen te brengen als een klant erom vraagt.

Bezwaren tegen padelbanen afgewezen

De gemeente heeft de bezwaren tegen de vergunning om in de Werkspoorhal op Oostenburg padelbanen aan te leggen, afgewezen. Zij volgt daarmee de bezwaarcommissie, die stelt dat de angst van de bezwaarmakers dat de banen ernstige geluidsoverlast zullen veroorzaken, niet aan de orde is. Als omwonenden straks menen dat zij te veel overlast ervaren, kunnen zij een handhavingsverzoek doen en moet de eigenaar op die manier worden gedwongen zich aan de gestelde normen te houden. De bezwaarmakers hadden ook geëist dat de hal conform een eerder gemaakte en in een kettingbeding vastgelegde afspraak publiek toegankelijk moest blijven. Maar volgens de commissie kon deze eis

FOTO: HENK LEENAERS

geen rol spelen in een zaak over een omgevingsvergunning. Dit punt zou aan een civiele rechter moeten worden voorgelegd. Wat betreft de beweerdte aantasting van de monumentale waarde van het gebouw meent de commissie dat het slechts om een tijdelijke aantasting gaat - het gaat immers om een vergunning voor een periode van drie jaar. Alles zal daarna in de oude staat moeten worden teruggebracht. Tijdens de zitting deelde de advocaat van eigenaar Michael van de Kuit mee dat het ondanks de beperkte looptijd van de vergunning zeker diens bedoeling is om de padelbanen aan te leggen.

Nieuwe Prinsengracht schudt en trilt

De bewoners van het stuk Nieuwe Prinsengracht in de buurt van het voormalige Bridge Hotel hebben begin september in een gesprek met stadsdeelvoorzitter Amelie Strens hun zorgen geuit over de mogelijke schadelijke gevolgen van het nu al maanden durende zware bouwverkeer voor hun panden. Ook klaagden zij over het feit dat de gemeente pas heel laat gehoor gaf aan hun klachten. Vanwege de bouw van een luxe vijfsterrenhotel op de hoek Nieuwe Prinsengracht - Amstel werd de grond op die plek afgegraven en per vrachtauto afgevoerd. Oorspronkelijk lag het in de bedoeling dat dit transport via het water zou plaats vinden, maar bouwver

FOTO: ERIK HARDEMAN

Aanslagen schrikken Plantage Kerklaan op

Eind augustus en begin september zijn De Pizzabakkers In de Plantage Kerklaan tweemaal kort na elkaar slachtoffer geworden van een aanslag met een explosief. Een dag later trof ook delicatessenzaak Sagra Food & Wine dat lot. In de nacht van vrijdag 29 augustus hoorden buurtbewoners rond drie uur een enorme knal. Bij restaurant de Pizzabakkers bleek illegaal vuurwerk door de brievenbus te zijn gegooid. De snel gealarmeerde brandweer kon voorkomen dat de brand die daardoor ontstond, zich verder verspreidde. Begin september waren een verderop gelegen pand van hetzelfde bedrijf en buurman Sagra het slachtoffer. De gemeente besloot daarop camera's in de straat te plaatsen. Kort daarop werd een veertienjarige jongen op heterdaad betrapt terwijl hij een tas met vuurwerk aan de klink van de deur van De Pizzabakkers wilde hangen. Over het motief achter de aanslagen is op dit moment nog niets bekend. 📸

Voor meer nieuws uit 1018: www.buurtorganisatie1018.nl

FOTO: BJÖRN MARTENS

Eigenzinnig, blijmoedig en een tikkeltje opportunistisch

*‘Als je een idee hebt, moet je het proberen.
Zodat je later niet denkt: Hadden we maar!’*

Columns, we zijn er dol op. In 1018 hebben we er twee, waaronder die van Rob Zwetsloot. In zijn stukjes schrijft hij over kleine ergernissen, zoals vuilnis of een kapotte lift, maar ook over wat hem opvalt op straat en in het nieuws. Rob ventileert zijn mening met humor en ironie en schuwt een gezonde dosis zelfspot niet. Zijn column eindigt stevast met de woorden: “En het is maar dat u het weet.” Wie is toch die Rob Zwetsloot?

JANNELIES POELSTRA

VROEGER KWAM IK Rob regelmatig tegen, stevig trappend op zijn driewieler, maar nooit te beroerd om te stoppen voor een praatje. Als ik hem nu – sporadisch – nog eens zie, zoekt hij me voorbij: zijn fiets heeft plaatsgemaakt voor een elektrisch vehikel. Ik zoek Rob op in zijn appartement op de Kadijken. Over de drempel van de portiek ligt traanplaat, zijn woning is drempelloos: Rob heeft MS, een auto-immuunziekte die het centrale zenuwstelsel aantast. Dit jaar is hij alweer veertig jaar actief op Salto-tv en wordt hij zeventig. Een mooi moment voor een interview.

Hoe gaat het met je?

“Ik moet mezelf in acht nemen, maar dat gaat prima. Ik rook al jaren niet meer en drink nauwelijks. Hoewel, ik heb laatst weer eens een glas whisky in Eik en Linde gedronken. Daar ging ik altijd heen met vrienden, maar tegenwoordig kom ik er nog zelden. Zelf fietsen lukt niet meer. Ik heb nu een handbike, een gemotoriseerd voorwiel met stuur dat ik aan mijn rolstoel koppel. Binnenkort wordt mijn woning zo aangepast dat ik ‘m zelf naar buiten krijg; nu helpt mijn vriendin me daarbij. Zij woont om de hoek. We latten en daar zijn we heel content mee. Als je samenwoont, heb je toch altijd kleine ergernissen. Zij is heel netjes en ik ben wel georganiseerd, maar niet zo proper.”

Hoe ziet jouw dag eruit?

“Ik sta op, volg het nieuws of ontvang de wijkverpleging of fysio. Dan maak ik meestal een filmpje, schrijf een column of interview een schrijver. Dat gaat altijd over non-fictieboeken. Morgen spreek ik online met een schrijfster in Suriname.”

Je hebt een opmerkelijke loopbaan in de lokale media

“Ik ben geboren in Haarlem. Onvoorstelbaar, maar daar was ik tweeënhalf jaar belastingambtenaar bij de FIOD. Verschrikkelijk! Ik ging daar halfdood. Eind jaren zeventig

rooshert
uitvaartbegeleiding

met
een
gerust
hart

www.rooshert.nl 06-24282782

HUISSTIJLEN
LOGO'S
FOLDERS
FLYERS
AFFICHES
WEBDESIGN
FOTOGRAFIE

Gerrit Alink
GRAFISCH ONTWERP & FOTOGRAFIE

T. 06 10 70 44 76
www.gerritalink.nl | info@gerritalink.nl

AMBIANCE

STRIKKERS ZONWERING
Zeeburgerpad 27
Info@strikkers.nl | 020 737 2699

Natuurlijk verkopen we goede boeken...
... en foute

maar geen saaie 🙄

de boekhandel van Pampus aan de van Eesterenlaan tekst ons 06 1544 8310 of bel 419 3023

**BEZORGER'S
GEZOCHT**

**Ontspanning,
beweging & kracht**

Critical Alignment Yoga: voor
een vrijere en sterkere rug

www.criticalalignment.nl | Blankenstraat 166 | 1018 SG Amsterdam | info@criticalalignment.nl

Taalcoaches gezocht

Het project 'SamenSprak' van Gilde Amsterdam zoekt vrijwilligers die taalondersteuning willen geven aan mensen die de Nederlandse taal aan het leren zijn. Het gaat niet alleen om vluchtelingen maar ook om mensen die om wat voor reden dan ook in Nederland zijn komen wonen en hier willen blijven. De bedoeling is de spreekvaardigheid van de Nederlandse taal te vergroten, de anderstalige heeft daartoe vaak te weinig gelegenheid.

Van onze taalcoaches vragen wij geen specifieke vaardigheden, alleen dat de Nederlandse taal hun moedertaal is en dat ze bereid zijn wekelijks één tot twee uur met de anderstalige te praten. Het gaat dus om 'praten met elkaar' en niet om 'les geven'. Van de anderstaligen vragen wij wel een basiskennis van de Nederlandse taal.

Heeft u belangstelling voor dit boeiende en zinvolle werk neem dan contact op met Gilde SamenSprak Amsterdam: 020-420.65.54 (ma. t/m do van. 10-13 uur) of mail: samenspraak@gildeamsterdam.nl

Voor meer informatie: www.gildeamsterdam.nl

www.matrix-consultants.nl

**balans tussen privé en werk
leef en werk met plezier**

**organisatie opstellingen
telefoon 06.44114185**
**Robert R. Ploem
arbeidscoach**

kwam ik naar Amsterdam voor een opleiding aan de Academie voor Arbeidsverhoudingen. Zo'n experimentele opleiding met heel veel vrijheid. Tijdens mijn studie werkte ik als vrijwilliger voor Amnesty. Daarna ging ik schrijven voor het vakbondsblad *Zeggenschap* en kwam ik via die ouwe vakbondsmannen bij *De Waarheid* terecht. Via de kraakbeweging belandde ik bij Salto. [Salto, Stichting Amsterdamse Lokale Televisie Omroep, werd in 1984 opgericht als een open platform waar Amsterdammers zendtijd konden kopen. Salto heeft nog steeds twee tv-kanalen en vier radiokanalen. red.]

Bij Salto heb ik heel veel gedaan, zoals StaatsTV voor de krakersbeweging, *De Raad Vandaag* met verslaggeving over de Amsterdamse gemeenteraad, het reisprogramma *Rob's Reizen* en *Rob's PianoBar*. Ik maak nog steeds filmpjes – columns en interviews – voor Salto."

*'Ik was geen stenengooier,
meer een toeschouwer'*

De Waarheid en de krakersbeweging, ben je zo activistisch?

"Welnee. Ik ben niet zo ideologisch ingesteld. Eigenlijk ben ik een beetje een opportunist. De CPN was begin jaren tachtig al zieltogend en *De Waarheid* niet meer zo communistisch. Ik heb er drie jaar met veel lol gewerkt. Columns en poprecensies – kon ik gratis naar concerten in Paradiso. Zelf zat ik ook in een punkband: Dom, Lelijk en Gemeen, samen met Stens, Joost Henselmans, die in kraakpand Avondrood aan de Nieuwe Herengracht woonde. Via hem kwam ik bij StaatsTV, oorspronkelijk een videofestival van krakers in de Staatsliedenbuurt.

Om aan woonruimte te komen, kraakte ik begin jaren tachtig een woning in de Indische Buurt. Maar ik was zeker geen stenengooier, meer een toeschouwer. Mijn eerste stuk in *De Waarheid* ging over een ontruiming. In die tijd waren veel jongeren actief in de kraakbeweging en maakten we ons druk over apartheid en kernwapens."

Je bent al vanaf het begin, veertig jaar, actief op Salto

"Ik kwam bij Salto via de krakers uit de Staatsliedenbuurt. Zij wilden zendtijd voor StaatsTV. Ik regelde subsidies voor filmpjes van Amnesty en het Comité 4 en 5 mei. De overgebleven zendtijd konden we zelf invullen. Vroeger was Salto tegendraadser en provocerend. We werden zelfs afgeluisterd door de geheime dienst. Later gingen we over stadsvernieuwing berichten, wat AT5 nu doet. Ik heb ook weleens wat gemaakt voor de grote omroepen. Dat moest je dan een hele eer vinden en je moest met uitgewerkte plannen komen voordat je geld kreeg. Tegenwoordig bedenken mijn onderwerpen vaak naar aanleiding van het nieuws, maar verpak ik ze in een grapje. Ik heb net het filmpje *Groente is slecht voor u!* opgenomen. Dat gaat over pesticiden."

Rob's PianoBar

"Kijk, dat is mijn pianootje. Ooit gekocht voor een bandje waarvan de gitarist nooit kwam opdagen. Toen ben ik

interviews met tussendoor zelfgeschreven liedjes gaan maken voor Salto: *Rob's PianoBar*. Dat werd kennelijk goed bekeken, want begin jaren negentig belde Noorderslag of ik wilde optreden. Zat ik daar als een barpianist melige liedjes te spelen en de boel aan elkaar te ouwehoeren. Ik werd er nog voor betaald ook, en het jaar erna vroegen ze me weer."

Migrantentelevisie Nederland en de gemeentepolitiek

"In *De Raad Vandaag* op Salto volgde ik tot 2013 de gemeenteraadsvergaderingen, een programma dat ik met mijn mattie Sam had bedacht. Toen Migranten Televisie Amsterdam daaraan mee wilde doen, ben ik het samen met Prem Radhakishun en Samira Bouchibti gaan presenteren. Het was nieuw dat mensen met een migratieachtergrond op tv over andere onderwerpen spraken dan hun afkomst. Later werd ik freelancer voor MTNL, de opvolger van Migranten Televisie Amsterdam. Zo heb ik mijn vriend Kabier, de Hindoestaanse Hazes, leren kennen. Hij reageerde op een filmpje en sindsdien maken we samen filmpjes met een knipoog naar het nieuws. Hij speelt een typetje met een pruik, ik zet een hoed op, maar blijf mezelf. Toen MTNL ophield, hebben Sammie en ik geprobeerd een partij op te richten: ROB, de Radicale Oppositie Beweging."

Wat wilden jullie met ROB?

Lachend: "Nou, een inkomen als raadslid! Een tv-studio op het stadhuis, de vaporetto invoeren, gratis ov en openbare damestoiletten. Die wc's zijn nog steeds nodig! Een politieke partij oprichten is veel gedoe, dus dat werd 'm niet. Maar als je een idee hebt, moet je het proberen, zodat je later niet denkt: Hadden we maar! Dat was in 2014, toen mijn gezondheid achteruitging en ik werd afgekeurd. Ik dacht dat ik nergens recht op zou hebben, maar kreeg toch een kleine uitkering tot mijn AOW. Terugkijkend denk ik dat de MS zich al in 1990 aankondigde. In 2008 kreeg ik pas de diagnose."

Je lijkt ondanks alles altijd blijmoedig

"Ja, dat valt mezelf ook op! Zal wel in mijn genen zitten. Mijn ome Jaap was blind en miste een long, maar bleef vrolijk. Soms vloek ik wel, maar ik word niet depressief. Daar schiet ik niks mee op. En mensen willen je niet meer zien."

Woon je al lang op de Kadijken?

"Ik woon hier sinds 1987, maar begin jaren tachtig werkte ik al op de Kadijken voor *De Waarheid*, naast werf Koning William. Het Entrepotdok was toen nog omsloten door een muur. Er zat hier ergens een jazzcafé en met de band gingen we altijd naar Eik en Linde. Ik heb veel gereisd – naar India, Mexico, China – en als ik terugkwam, dacht ik altijd: in Amsterdam gebeurt niks. Op de Kadijken vind je nog de rust uit de jaren tachtig. Dat vind ik nu heel prettig. Ik wil hier zo lang mogelijk blijven wonen, en het is maar dat u het weet." 🐣

Rob's filmpjes zien?

Televisie: [ma-vr om 17.30 uur op SALTO A1](https://ma-vr.om17.30.uur.opSALTOA1).
Online: salto.nl en YouTube.

BJÖRN MARTENS

Het zicht op Artis vanaf de Plantage Westermanlaan heeft in ruim veertig jaar geen ingrijpende veranderingen ondergaan. Je kunt hooguit zien dat de bomen groter zijn gegroeid en dat het groen een iets minder aangeharkte indruk maakt.

De oorspronkelijke naam van de Plantage Westermanlaan was Plantage Prinsenlaan. Ter ere van Gerardus Frederik Westerman, de eerste directeur van Artis en ook een van de oprichters, werd de naam van de straat gewijzigd. In 1963 vierde Artis het 125-jarig jubileum. Joop den Uyl, toen wethouder van Publieke Werken bij de gemeente Amsterdam, doopte op 24 oktober 1963 de Plantage Prinsenlaan om in Plantage Westermanlaan. 🐾

Juni 1981

FOTO: ©STADSARCHIEF AMSTERDAM / MARTIN ALBERTS

Juni 2025

FOTO: BJÖRN MARTENS

Wouter, dierenambulancier

Binnen een half jaar belde ik drie keer de Dierenambulance Amsterdam: voor een nijlgans, een zeemeeuw en een kat. Onder de indruk van hun professionaliteit vroeg ik of er een vrijwilliger in 1018 woonde. Wouter woont in de Czaar Peterbuurt, maar ik tref hem – natuurlijk – op de standplaats in de Watergraafsmeer.

De stoer ogende Vlaming woont al twintig jaar in Amsterdam en is creative director bij een reclamebureau. Naast zijn werk draait hij vaak drie ambulancediensten per week. “Ik sta nog altijd te trappelen om dit uniform aan te trekken en moet met mijn vriendin onderhandelen over het aantal diensten. Er is een kleintje op komst, dus straks zal ik minder beschikbaar zijn.” Zijn liefde voor de dierenambulance begon in België. “Daar zag ik de ambulances van het Natuurhulpcentrum – het grootste opvangcentrum voor wilde dieren in Europa – voorbijrijden. Andere jongtjes wilden brandweerman worden, maar ik wilde bij de dierenambulance. Op mijn vijftiende werd ik daar vrijwilliger. Je begint met stront scheppen, maar op een dag mag je mee om een ree te redden. We vingen zelfs primaten op en vonden eens een leeuwenwelp in de berm.”

Op zijn telefoon laat hij recente reddingen zien: een teruggevonden puppy, een kooitje met een gedumpte hamster

en een vuurgoudhaantje – een zeldzaam en kleurrijk vogeltje. “Heel speciaal was een jonge mannetjesvos die we vingen op de Borneokade. Die is elders uitgezet. Als dierenhulpverlener kweek je een dikke huid: gelukkig hebben veel ritten een goede afloop, maar soms zijn we te laat of moet de dierenarts een dier laten inslapen.” De Dierenambulance verleent eerste hulp, redt dieren uit benarde situaties, haalt overleden dieren op en brengt huisdieren voor mensen die dat zelf niet kunnen naar de dierenarts. Ook chippen ze katten en konijnen. De organisatie draait voor negentig procent op vrijwilligers en is grotendeels afhankelijk van donaties. Tijdens mijn rondleiding bekijk ik de meldkamer, een ambulance, de nachtopvang, de behandelkamer en – tot mijn verrassing – een rouwkamer. “We begeleiden ook mensen bij het afscheid van hun huisdier, heel dankbaar werk.”

Naast chauffeur en dierenhulpverlener is Wouter ook praktijkopleider. “Ik leer nieuwe vrijwilligers omgaan met dieren en protocollen. Tijdens de opleiding krijg je ook theorielessen van een dierenarts en voor de meldkamer is er een aparte training. We zijn altijd hard op zoek naar nieuwe collega’s!” 🐾

[Meer weten, vrijwilliger worden of doneren? www.dierenambulance-amsterdam.nl](http://www.dierenambulance-amsterdam.nl)

FOTO: BJÖRN MARTENS

Nu ook De Buurtverbinder Oostelijke Eilanden

Op de Wallen hebben ze er al één: een buurtverbinder. Toen een aantal buurtbewoners deze handige kaart zag, wilden zij er ook een voor hun buurt. Samen met Dock en Stichting Over De Brug gingen ze aan de slag om zo'n kaart samen te stellen voor de Oostelijke Eilanden, de Czaar Peterbuurt, het Funenpark en de Kadijken. Met het ontwerp van grafisch ontwerper en buurtbewoner Brunette van Eijseldijk is De Buurtverbinder Oostelijke Eilanden een echte buurtproductie geworden.

Wat is De Buurtverbinder?

In onze buurt zijn veel bijzondere plekken. Vaak weten we niet eens wat er allemaal in de buurt te vinden is. Waar kun je sporten of elkaar ontmoeten? Waar vind je een speeltuin of kunst? En waar kun je terecht als je hulp nodig hebt? De Buurtverbinder is een kaart waarop je al deze plekken, ingedeeld op thema, makkelijk kunt vinden.

De Buurtverbinder Oostelijke Eilanden wordt in september samen met het Petersburgjournaal verspreid. Daarna is de kaart ook af te halen bij De Witte Boei of Buurtkamer Over De Brug. 🐾

Slomeduikelaren

ROB ZWETSLOOT

HEDENMIDDAG ZAT IK heerlijk te slomeduikelaren op mijn Franse balkon. De temperatuur was aangenaam en een zacht briesje waaide de huiskamer in.

De hele wereld leek in slaapstand en mijn straat lag er vredig bij. Aan de overkant lag de witte hond van de overbuurvrouw uitgevloerd op de stoep.

De goedmoedige lobbes straalde rust uit. Wie deed hem en mij wat op een dag als vandaag? Lang moge hij duren.

Maar helaas. Vanuit de verte klonk een akelig geluid dat langzaam naderbij kwam. Het was het door merg en been gaande gehuil van een kind dat bruut de rust in mijn straat verstoort. Langzaam kwam het doordringende gekerm mijn kant op.

Na enige minuten verscheen er een ontspannen ogende vrouw die langzaam liep met een kind in haar armen. Ze leek onverstoorbaar onder het geweklaag van de kleine spruit in haar armen. De hond gaf lauwwarm sjoeg toen ze hem passeerden.

Ik sloeg het tafereel met gemengde gevoelens gade. Waarom moest dat kind alsmaar huilen? Het had vast door in wat voor rotwereld het terecht was gekomen, terwijl het nog geen weet had van alle narigheid, tegenslag en ellende die er nog zouden komen in het bestaan op deze ten onder gaande planeet.

Na enige minuten stierf het geluid weg en keerde de rust terug. De hond draaide zich op zijn andere zij en ik verviel in een weemoedig middagdutje.

Ik dommelde weg, verdrong het leed dat zich voor mijn ogen had afgespeeld, en het is maar dat u het weet. 🐾

ILLUSTRATIE: ERIK VAN OPHEM

Werk in de wijk

KATTENBURGERPLEIN

TEKST EN BEELD: MARIA HEIJENDAEL

Als uitvoerder stuurt Peter normaal de hoveniersteams aan, maar vandaag kwam er een spoedmelding tussendoor. Die heeft hij dan zelf maar even opgepakt. Dus, in de onverwacht brandende septemberzon veegt en harkt hij een paar vierkante meter rond een omgezaagde boom schoon en trekt het gras eruit. Je zou kunnen denken dat het aan het mooie weer ligt, maar Peter is gewoon erg enthousiast over zijn werk: vaak buiten, veel vrijheid, en binnenkort rondt hij een nieuwe opleiding af waardoor het allemaal alleen nog maar leuker wordt. U ziet hier een tevreden man.

Uit

Nr. 68:

september, oktober 2025

Zien!

Uit
Nr. 68:
september,
oktober 2025

Josephine Baker in het Verzetsmuseum? Op het eerste gezicht lijkt dat geen voor de hand liggende keuze. Toch was deze wereldrooster in de Tweede Wereldoorlog actief voor het Amerikaanse leger en smokkelde dankzij haar status boodschappen voor het verzet in onzichtbare inkt mee in haar partituren.

Het Verzetsmuseum toont het begin van haar carrière, toen ze van kleedster achter de schermen doorgroeide naar een rol in een musical. Ze ontdekte dat ze door met haar ogen te rollen en gekke bekken te trekken het publiek op haar hand kreeg. Ze groeide op in de VS, waar de zwarte bevolking als tweederangs werd behandeld. Toen ze eenmaal neerstreek in Parijs, groeide ze uit tot een wereldster. Met haar act in bananenrokje werd ze razend populair.

Baker heeft zich haar hele leven ingezet als activiste voor gelijke rechten. In 1963 liep ze mee in de March on Washington en hield daar een toespraak. Ze adopteerde twaalf kinderen uit verschillende landen, haar zogenaamde 'regenbooggezin.'

Josephine Baker deed Nederland veelvuldig aan. Dat wordt door het Verzetsmuseum verkocht als een 'band met Nederland.' Dat vind ik wat vergezocht, maar het filmpje waarin Baker in Volendams kostuum de charleston danst, is wel heel leuk. 🌈

FOTO: HULTON ARCHIVE / GETTY IMAGES

Raadpleeg ook:
www.deplantage-amsterdam.nl. Deze agenda kan alleen maar worden samengesteld op grond van aangeleverde informatie in Word aan redactie@1018magazine.nl. De deadline voor het volgende nummer is 10 oktober 2025. Graag uw informatie op tijd en a.u.b. in de gevraagde vorm mailen.

ARTIS KONINGSZAAL

CONCERTEN KAMUKOZA

Zo 28 september, 11.00 uur. Alma Quartet. Met o.a. Clair de Lune van Debussy en het strijkkwartet Op.130 van Beethoven.

Zo 26 oktober, 11.00 uur. Thomas Oliemans. Bariton Thomas Oliemans begeleidt zichzelf op piano tijdens gevarieerd familieconcert. Voor programma en tickets zie website.

Plantage Middenlaan 41 | www.kamukoza.nl

ARTIS GROOTE MUSEUM

EXPOSITIE

17 oktober t/m 10 mei. Dichtbij Tanja. Tanja, het beroemde nijlpaard, keert na 15 jaar in opgezette vorm terug naar Artis en is het middelpunt van deze tentoonstelling. In drie verhaallijnen, 'Tanja en de bezoeker', 'Toen en nu' en 'Blik op het nijlpaard' staat Tanja symbool voor een verhaal over de relatie tussen mens en dier.

Plantage Middenlaan 41 | www.grootemuseum.nl

BURENDAG KADIUKEN

EVENEMENT

Za 27 september, 13.30–17.30. Met optredens, sport & spel (panna-toernooi, jachtseizoen-spel voor de jeugd) en creatieve workshops. Maar ook een open podium waar je je talent of buurtidee kunt presenteren en het vraag-en-aanbodbord voor initiatieven en hulpvragen. *Wil je iets doen of vragen mail naar burendagkadiuken@gmail.com*

Ontmoetingspunt: Plein Geschutswerf

BURENDAG OOSTELIJKE EILANDEN

EVENEMENT

Zo 28 september, 09.00 – 17.00 uur. Twaalfde editie Eilandenboulevard Seizoensmarkt met kunst, muziek, food & drinks. Jouw talent delen of een kraam reserveren?

Mail naar hartvoordebuurtate@gmail.com

Van het Kattenburgerplein tot aan de Oosterkerk

Zo 28 september, 13.00 – 20.00 uur. Met muziek, poëzie, workshops, touwtrekken, Oudhollandse spelletjes, zweefmolen, bingo, buurtfilm, suiker-spinnen, kraampjes en een wereldkeuken-diner voor jong en oud! *Helpen of info? Mail naar buurtcomiteeoostelijkeilanden@hotmail.com*

Marie Altaarplein & De Witte Boei.

BURENDAG TERUG OP DE BRUG

Zaterdag 27 september, 14.00–23.00 uur De heropening van de Diamantbewerkersbrug, de brug tussen de Onbekendegracht en de Nieuwe Achtergracht, wordt door de buurt gevierd met plezier, lekker eten en gezelligheid.

terugopdebrug@gmail.com

BUURTKAMER OVER DE BRUG

ALKSHOW

Do 25 september, 20.00–21.30 uur. Het Tonia Stieltjesplein Over het leven van Tonia Stieltjes, de eerste vrouwelijke vakbondsleider van kleur in Nederland, model van Jan Sluijters en vriendin van Piet Mondriaan. Met Esther Schreuder (biograaf en gastcurator), Annemarie de Wildt (emeritus conservator Amsterdam Museum), Egbert Dekker (directeur Stadsenoot) en Lotte Terwel (stadsdeelbestuurder Centrum). Ook is er een kleine expositie met portretten en documentair materiaal over haar leven. *Gratis toegang.*

Isaac Titsinghkade 123 | www.overdebrug-oostenburg.nl

GALERIE FRANZIS ENGELS

EXPOSITIE

4 oktober t/m 25 november. Resilience–Patrick Bergsma | Nathalie Campion | Judy van Luyk | Rob Regeer | Art van Triest | Sophia de Vries Veerkracht is het vermogen om met crises om te gaan en hiervan te herstellen. Een actueel thema op bijna elk gebied. Bij veel kunstenaars zien we dit terug in hun werk.

Nieuwe Vaart 200 | open: do–za, 13.00–18.00 uur | www.franzisengels.nl

GALERIE OVERSTROOM

EXPOSITIE

3 t/m 18 oktober. Reinier Kamphuis. Schilderijen en gouaches. Zijn werk is een weergave van zijn beleving van (rivier)landschappen, interieurs, stillevens, zeegezichten en zonnebloemen.

Entrepotdok 33 | open: vrij – zat | 12.00–17.00 uur

& op afspraak | www.galerieoverstroom.nl

GALERIE WEERDRUK

EXPOSITIE

11 t/m 26 oktober. In print / print-out – Carrie Meijer & Agnes van Genderen Duo-expositie in het kader van Grafiek2025. Meijer en Van Genderen tonen werk waarbij zij gebruik maken van de mogelijkheden van de grafische actualiteit.

Entrepotdok 42 | open: zat – zon of op afspraak |

13.00–17.00 uur | www.weerdruk.nl

H'ART & AMSTERDAM MUSEUM AAN DE AMSTEL

EXPOSITIE

20 september t/m 18 januari. Brancusi, The Birth of Modern Sculpture. Voor het eerst komt een toonaangevende collectie kunstwerken van Constantin Brancusi (1876–1957) naar Amsterdam. De kunstenaar wordt wereldwijd beschouwd als de grondlegger van de moderne beeldhouwkunst. De tentoonstelling is gemaakt in samenwerking met het Parijse museum Centre Pompidou.

EXPOSITIE: AMSTERDAM MUSEUM
T/m 30 november. Refresh Amsterdam #3: Imagine the Future Hoe ziet de toekomst eruit? En wie bepaalt dat eigenlijk? Voor de derde editie van Refresh Amsterdam worden kunstenaars en het publiek uitgenodigd om mee te dromen, denken en maken. In de tentoonstelling nemen ze je mee in hun wensen, verwachtingen en fantasieën voor de toekomst.

Amstel 51 | www.hartmuseum.nl, www.amsterdammuseum.nl

JOODS MUSEUM

EXPOSITIE

T/m 11 januari 2026. Photo League: New York 1936–1951 De Photo League ontstond in een tijd van crisis, migratie en ongelijkheid. Fotografen met uiteenlopende achtergronden, waaronder Joodse en vrouwelijke leden legden met hun camera arbeiders, migranten en andere gemarginaliseerde groepen in New-York vast. Vooruitstrevend combineerden ze artistieke kwaliteit met politiek bewustzijn.

Nieuwe Amstelstraat 1 | www.jck.nl

LUTHER MUSEUM

EXPOSITIE

T/m 21 september. De magische wereld van Lizzy Ansingh – kunst en invloed van een visionair kunstenaar. Deze expositie viert de 150ste geboortedag van Lizzy Ansingh (1875–1959), een pionier in de Nederlandse kunstgeschiedenis. Als spil van de Amsterdamse Joffers en strategisch netwerker brak Ansingh barrières voor vrouwelijke kunstenaars in een door mannen gedomineerde wereld.

Vanaf 24 oktober. De vele gezichten van Katharina von Bora. Katharina Von Bora was een Duitse uitgetreden non, die op 13 juni 1525 trouwde met de eveneens uitgetreden monnik en reformator Martin Luther. Wie was zij echt? Een prikkelende tentoonstelling over 'de vrouw van'.

CONCERT
Zo 5 oktober, 16.00–17.30. Schubert Salon. Pianist Alexandra Nepomnyashchaya en violist Isabelle Seula Lee. Voor tickets ga naar de website!

Nieuwe Keizersgracht 570 | open; do–zo, 11.00–17.00 uur | www.luthermuseum.nl

MARINETTEREIN

RONDLEIDING

Woe 1 oktober, 19.00 uur. Bioblitz – natuurgeheimen in de bodem. In deze reeks brengen we de biodiversiteit op het Marineterrein in kaart. Welke kriebelende, kruipende en piepkleine bewoners houden onze grond gezond? Terwijl de zon ondergaat, schuiven we aan voor een diner, en we sluiten af met een vertoning van de documentaire *Onder het Maaiveld* – een ode aan die oh zo bijzondere bodem. Aankomende: *dezwijger.nl*

Kattenburgerstraat 5 | www.marineterrein.nl

MUSEUM 't KROMHOUT / STADSHERSTEL

EXPOSITIE

18 t/m 21 september, 10.00 – 18.00 uur. Refined Voyage X GLUE Amsterdam. Acht designmerken en vijf ontwerpers op het gebied van interieurdesign presenteren hun werk, vakmanschap en materiaalinnovatie. *Info: www.glue.amsterdam*

CONSERVATORIUM AMSTERDAM

DI 7 oktober. 20.00 uur. Watergang Ensemble.

Dit curieus ensemble (klarinet, trompet, trombone, contrabas) duikt in de rijke klanken van Oost-Europese volksmuziek.

Di 4 november, 20.00 uur. Pierre Volders (trombone). Programma volgt op www.stadsherstel.nl/ cultuuragenda. *Entree evenementen 't Kromhout: gratis tenzij anders vermeld.*

Museum 't Kromhout | Hoogte Kadijk 147 | open: di 9.30 – 15.30 uur en elke derde zondag van de maand 12.00 – 15.30 uur |

MUSEUM VAN DE GEEST | OUTSIDER ART

EXPOSITIE

T/m 1 maart 2026. Animal Therapy – de mens en zijn dierlijke muze. Met werk van de Britse illustrator Louis Wain, bekend om zijn iconische kattenschilderijen, Marlene Dumas en diverse outsider kunstenaars.

H'Art | Amstel 51 | www.hermitage.nl

NATIONAAL HOLOCAUST MUSEUM

EXPOSITIE

T/m 26 oktober. Between You and Me – Memory Boxes by Amos van Gelder & Amit Gur. De expositie bestaat uit één kunstwerk: Memory Boxes. Deze installatie van beeldend kunstenaar Amos van Gelder en componist Amit Gur laat de verscheidenheid aan verhalen en perspectieven rond de Sjoa binnen één familie of omgeving zien.

Plantage Middenlaan 27 | www.jck.nl

SCHEEPPVAARTMUSEUM

ENTOONSTELLING

Vanaf 21 juni. De zee in kaart. Waarom wordt de zee in kaart gebracht? En hoe breng je de zee in kaart? Duik in de grote collectie zeekaarten van Het Scheepvaartmuseum.

10 oktober t/m 12 januari. Oceanista. Veelzijdige modetoonstelling die het maritieme verleden, het modebeeld van nu en de duurzame toekomst van kleding met elkaar verbindt.

Kattenburgerplein 1 | www.hetscheepvaartmuseum.nl

SOOP

EXPOSITIE

T/m 1 oktober. Evert Barneveld en Els Kramer (verkoopexpositie). Beide in 2024 overleden kunstenaars gaven teken- en schildercursussen bij de SOOP. De opbrengst van het werk van Els gaat naar hospice Het Veerhuis. De opbrengst van het werk van Evert draagt bij het laten uitstrooien van zijn as in zijn geliefde Griekenland.

LEZING

Do 25 september, 16.30–17.30 uur. Wetenschap in de Plantagebuurt. Over wetenschappers, hun onderzoek en de gamma-faculteit op Roeterseiland. Hugo de Vries (laboratorium in de Hortus), Johannes van der Waals en Pieter Zeeman hadden alle drie hun laboratorium in de Plantagebuurt. *Entree: € 5,00.*

CONCERT

Do 9 oktober, 16.30 uur. Lapislázuli Duo Fátima Hernández (viool) en Isabel Negrin (piano) vertolken werk van o.a. Federico Garcia Lorca, Enrique Granados en Manuel de Falla. *Entree: € 2,50.*

Exposities: ma t/m vrij van 11.00–17.00 uur. Lezingen en concerten beginnen op tijd! Inloop vanaf een half uur voor aanvang, entree alleen pinnen! Aansluitend op de lezingen de maandelijkse buurtborrel.

Nieuwe Kerkstraat 124 hs | open: ma t/m vrij | 11.00 tot 17.00 uur | www.soopnet.nl

TOUR DE CZAAR 2025

Zaterdag 20 september 12.00–16.00 uur Op deze dag organiseren de lokale ondernemers overal in de Czaar Peterbuurt allerlei live-optredens, kramen met heerlijke hapjes, drankjes en verrassende koopjes. In samenwerking met de Sunday Market op Oostenburg. Kom de Czaar Petersfeer proeven in onze veelzijdige wijk!

www.czaarpeterkwartier.nl

VERZETSMUSEUM

EXPOSITIE

T/m 9 november. Josephine Baker – Een leven vol verzet. Josephine Baker is één van de beroemdste zwarte artiesten van de twintigste eeuw. Ze ontvluchtte de racistische Verenigde Staten om in Parijs te gaan werken als danseres en zangeres. Baker was haar tijd vooruit als activiste voor gelijke rechten. Ook was ze actief in het verzet tegen nazi-Duitsland en had ze een band met Nederland.

Plantage Kerklaan 61 | open: ma t/m vrij 10.00 – 17.00 uur, za & zo 11.00 tot 17.00 uur |

www.verzetsmuseum.org

Wordt 1018 genoeg vergroend?

Langs de Knowledge Mile kwamen nieuwe tuinen en terrassen, op Wittenburg is een Plukbos aangelegd en geveltuinen zijn populairder dan ooit. Aan groene initiatieven geen gebrek in 1018. Geen wonder, want groen is goed voor zo'n beetje alles: natuur, klimaat, gezondheid en schone lucht. Maar omdat er tegelijk veel wordt bijgebouwd, is de vraag of er wel genoeg wordt vergroend. Een duik in een berg met cijfers en rapporten.

HENK LEENAERS

ALS NATUURLIEFHEDDER HOEF ik niet ver van huis om te genieten van een dagelijkse portie groen. Voor mijn deur aan de Plantagekade ligt een prachtige, bloemrijke geveltuin, die wordt onderhouden door twee burens met groene vingers, Liesbeth Bervoets en Sjan Lap. Dat doen ze met veel liefde en plezier, maar zo begon het niet, vertelt Liesbeth: "Jarenlang ergerden we ons aan deze slordig onderhouden groenstrook van de gemeente, die vooral werd gebruikt als hondenuitlaatplek. Uiteindelijk hebben we zelf het initiatief genomen om er iets moois van te maken. Met subsidie van de gemeente, dat wel." Mooi is hij zeker, deze 150 meter lange tuin evenwijdig aan het Entrepotdok. In het eerste jaar dat de geveltuinprijs werd uitgereikt,

*Groen zorgt voor verkoeling,
groen haalt CO₂ uit de lucht,
groen bevordert de biodiversiteit en
wie uitkijkt op groen is gelukkiger*

wees de jury deze plek aan als mooiste geveltuin in de Plantage/Weesperbuurt en de Kadijken. Maar vanzelfsprekend was dat niet. De tuin ligt namelijk op het noorden en krijgt vrijwel geen zon. Sjan Lap: "We hebben eigenlijk maar één regel: wat het goed doet, mag blijven. Zo ontdekten we dat vooral inheemse planten het hier naar hun zin hebben, veel meer dan de opgekweekte planten uit een tuincentrum."

Duizendingendoekje

Groen is hot, zo blijkt al snel als je op zoek gaat naar plannen en initiatieven om de stad een beetje op te fleuren. Zochten veel mensen tijdens de pandemie nog noodgedwongen hun heil in de natuur, tegenwoordig hebben zelfs projectontwikkelaars de mond vol over het belang van een groene leefomgeving. Zo raar is dat niet, want groen heeft eigenlijk alleen maar voordelen. Groen zorgt voor verkoeling tijdens hete zomers, groen haalt CO₂ en fijnstof uit de lucht, groen is het thuis van talloze beestjes en bevordert zo de biodiversiteit. En wie uitkijkt op groen is gelukkiger en revalideert sneller. Het is dat ze meestal geel zijn, maar anders zou je groen ook kunnen omschrijven als een duizendingendoekje. Niet vermeld in veel officiële rapporten is dat groen ook een sociale functie heeft, zo ondervonden Liesbeth en Sjan. Tijdens enkele jaren geveltuinieren hebben ze al ontelbaar veel praatjes gemaakt met wandelaars uit de buurt, waarvan sommigen zelfs hun vaste route hebben aangepast om maar zo vaak mogelijk van de tuin te genieten. En toen ze afgelopen zomer op zoek gingen naar vakantiehulp, was het animo groot: maar liefst acht burens wilden bijspringen.

Verduurzamingsdilemma

Hoe belangrijk groen ook is, en hoe graag we er ook meer van willen, toch onthullen de officiële cijfers een ander beeld. Adviesbureau Sweco en milieuorganisatie Natuur & Milieu turfden jarenlang het aantal vierkante meters groen in de 32 grootste gemeenten van ons land. Meer dan de helft van alle buurten in deze gemeenten is versteend, zo luidt hun sombere conclusie, in Amsterdam is dat zelfs 74 procent. Een buurt is "versteend" als er minder dan 75 m² groen per woonadres is. Tussen 2019 en 2024 zagen de onderzoekers 272.497 m² groen uit onze stad verdwijnen, evenveel als 54 voetbalvelden. Deze afname past in een langer lopende trend, want de Universiteit van Amsterdam zag dat er binnen de ring A10 tussen 2003 en 2016 ook al 500 voetbalvelden aan groen verdween – 11% van het

Prijswinnende geveltuin (Gouden Gieter 2024) in de Kazernebuurt.

Sjan Lap (links) en Liesbeth Bervoets in de geveltuin aan de Plantagekade.

totaal. Voordat iemand in de put raakt van deze ontmoedigende cijfers, is het misschien goed om er iets opbeurends tegenover te stellen. Woningbouw in de stad (tussen 2019 en 2024 ca. 43.000 nieuwe huizen) gebeurt namelijk om het groen buiten de stad (denk aan landelijk Noord en het Diemerbos) te sparen. Deze "verdichting" wordt daarom gezien als duurzaam. Maar vergroenen van de stad is óók duurzaam en valt daar lastig mee te combineren. Verdichten óf vergroenen, zo kun je zeggen, is het verduurzamingsdilemma in een notendop.

Groenste twee wijken van Stadsdeel Centrum

Hoe zit het met het groen in 1018? Dat valt te lezen in de Monitor Groen die de gemeente jaarlijks publiceert. Bomen niet meegerekend, bestaat de Plantage- en Weesperbuurt voor 7,5% uit groen; de Oostelijke Eilanden en Kadijken voor 14,5%. Vergeleken met heel Amsterdam (45% groen) is dat weinig, maar binnen stadsdeel Centrum voeren onze twee wijken de ranglijst aan. Op plek drie en vier staan De Weteringschans (6,3% groen) en de Haarlemmerbuurt (3,4% groen). Met 0,11% groen is Burgwallen-Oude Zijde hekkensluiter. Behalve over groen op de grond publiceert

de gemeente ook cijfers over de bedekking van het grondgebied door boomkronen. Die zou in steden 30% moeten zijn, maar blijft in Amsterdam steken op gemiddeld 17,5% – iets meer dan de helft. Slechts 129 van de 518 Amsterdamse buurten halen wél de gewenste 30% bedekking, maar die liggen vrijwel allemaal aan de randen van de stad. Opmerkelijk genoeg vormt 1018 daarop een uitzondering. Niet alleen in Artis en de Plantage, maar in zes van de twaalf buurten in dit gebied staan voldoende bomen om de norm van 30% te halen, waaronder Alexanderplein en omgeving, Kattenburg, Kazernebuurt, Marine-Etablissement en Wittenburg. Als het aan de gemeente ligt, krijgen andere buurten de komende jaren ook meer bomen, geveltuinen en kleine stadsbossen. Gevraagd naar wat daarvoor nodig is, laat een medewerker weten dat "Amsterdam inzet op rigoureuze vergroenen". Liesbeth en Sjan maken intussen al plannen voor de uitbreiding van hun geveltuin aan de Plantagekade: "Na de zomer gaat de gemeente onze tuin met één tegel verbreden, daardoor wordt hij 45 m² groter." Of het Amsterdamse beleid wortel gaat schieten is de vraag, maar aan de Plantagekade wint het groen alvast terrein – tegel voor tegel. 🌿

FOTO'S: HENK LEENAERS

00:00

01:00

02:00

03:00

04:00

05:00

06:00

07:00

08:00

09:00

10:00

11:00

12:00

13:00

14:00

15:00

16:00

17:00

18:00

19:00

20:00

21:00

22:00

23:00

24:00

13:01 uur 02.08.25
52.369856, 4.910908
iso 200 200mm
F5,6 1/1600s

Om de beurt leggen de beeld-
makers van 1018 Magazine
een moment vast in onze wijk.
In deze 24-delige serie komt
onze wijk elk uur van de dag
een keer voorbij.

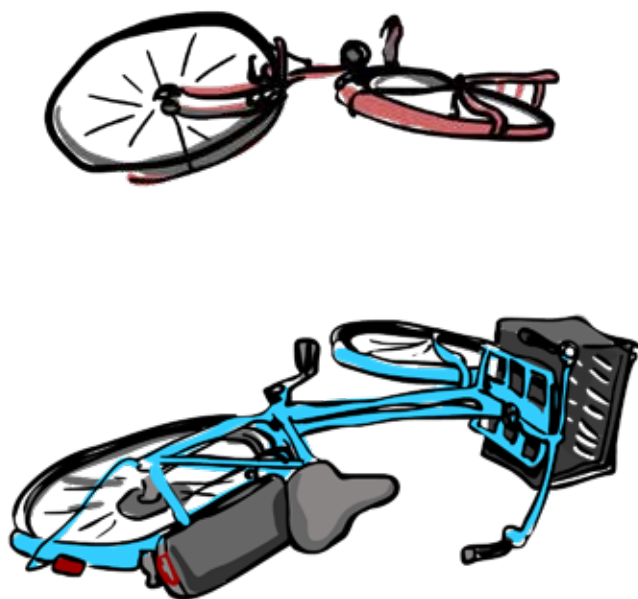

VERA AMENDE

De stad van de omgewaaid fietsen

Hoe meer fietsnietjes er geplaatst worden in de stad, hoe meer mensen lijken te gaan fietsen. Ook juist de mensen, vooral de toeristen, die het niet kunnen, stappen op de fiets, het staat zeker op hun te-doen-lijstje. Ik geloof dat je voor het huren van een fiets niet in de rij hoeft te staan zoals voor een stroopwafel.

Tot mijn verbazing waait het tegenwoordig vaak veel harder dan we gewend waren. Daar weten de los geparkeerde fietsen over mee te praten. Die vallen dan met bosjes tegelijk om. Het Leidseplein, dat vroeger overvol met geparkeerde fietsen stond, zonder nietjes, is nu een verlaten vlakke geworden. Ook een beetje eng. Ooit gezien op dit plein: op een enorme rij geparkeerde fietsen die gemoedelijk tegen elkaar leunden, streek een merel neer op het eerste stuur van de rij. Door die ogenschijnlijk geringe beweging viel geleidelijk en zachtjes de hele rij fietsen om: kleine oorzaak, groot gevolg. Maar hoe krijg je je fiets er dan tussenuit?

Het onkruid van de stad

Lopend langs straten en grachten vallen mijn ogen automatisch op alle planten, bloemen en struiken, maar ook op het onkruid dat in alle beschikbare kieren en richeltjes tussen de straatstenen groeit. Het onkruid weet zich in onze stad goed te redden. Wel ziet het kruid er in de loop van de hete zomer steeds stoffiger uit. De plantjes met de naam weegbree doen het goed hier in de buurt. Ze verspreiden straks ook weer miljoenen zaadjes. Om over straatgras maar niet te spreken. Het kaasjeskruid met haar paarslila bloemen groeit er hier en daar ook lustig op los. Je ziet zelfs die grassoort met kruipende halmen, die wij vroeger als kind buiten de stad vonden en onder in onze mouw stopten, en die je dan 's avonds bij het slapen gaan op je schouder weer terugvond. Aan de wallekant van de Amstel bij de Magere Brug bloeien volop leuke plantjes met witte bloemetjes. Tijdens een lezing in de Hortus over straatonkruid werd ons verteld dat er soms door toeval hier ook wel eens een 'illegaal' plantje te vinden is, dat helemaal uit België is komen aanwaaien.

ILLUSTRATIE: ERIK VAN OPHEM

Beestjes in de Buurt #32

TEKST EN BEELD: KAMIEL VAN OPHEM

Grascicade
PSAMMOTETTIX
SPEC.

Waar woont dit beestje? Deze kleine cicade van maar 3 tot 4 millimeter leeft vooral in droge graslanden, bermen en zandige plekken. Net als de andere dwergcicade in deze serie (#16) vind je ze ook in de stad, maar vaker op zonnige stukjes gras.

Wat eet dit beestje? Met hun steeksnuit zuigen ze plantensappen uit grassen.

Wie eet dit beestje? Spinnen, sluipwespen en kleine vogels pakken ze graag mee. Hun sterke springpoten zijn hun beste verdediging.

Is dit beestje gevaarlijk? Voor mensen en huisdieren helemaal niet, je hoeft er dus niet bang voor te zijn. Sommige soorten, zoals *Psammotettix alienus*, kunnen in de landbouw wel virussen bij granen verspreiden, zoals het Wheat Dwarf Virus. Maar in de stad of je tuin richt dit beestje geen schade aan.

Heeft dit beestje iets speciaals? In tegenstelling tot de piepkleine en wat kleurrijkere *Eupteryx* (#16), zijn deze cicades iets groter en zandkleurig. Daardoor vallen ze bijna niet op — totdat ze ineens meters ver wegspringen.

Een heel leven in 1018 en over de hele wereld

In de Witte Boei vertelt een vrouw dat ze op Wittenburg opgroeide en bij Stork Werkspoor Diesel werkte toen de hele wereld daar machines bestelde. Benieuwd geworden, maak ik een afspraak met Betty Kaan (1948) en haar man Dok (1943). Samen schetsen zij een beeld van persoonlijke en algemene veranderingen op de Oostelijke Eilanden vanaf de jaren vijftig.

HELEEN VERSCHUREN

Waar en hoe woonde je, Betty?

"Ons gezin van twee kinderen woonde op de Grote Wittenburgerstraat. Daar woonden ook zulke grote gezinnen dat de kinderen niet allemaal thuis sliepen, maar bij familie in de buurt of op de doorlopende zolders. Wij vroegen ook niet aan elkaar waar je woonde, maar waar je sliep. We speelden altijd buiten. De kleuterschool was achter een poortje waar nu de Albert Heijn is. Daarna ging ik naar de Parelschool. In 1961 zou Wittenburg gesaneerd worden en we verhuisden daarom naar de net gebouwde Westelijke Tuinsteden."

Wat speelden jullie?

"Niemand had een auto dus we letten alleen op de vrachtwagen van Proost en Brandt, de papierfabriek op de plek waar nu de Witte Boei staat. We deden priktollen of een 'dempie' maken: afval en aarde in het water gooien om een eilandje te maken en te verdedigen. Wie in het water viel werd eruit getrokken. De voddendoos bij een helling voor kleine bootjes was ook speelplek. Bij 'slagbal met rondjes' waren onze ouders, hangend vanuit de ramen, de scheidsrechters."

Vijftig strafregels schrijven op het politiebureau

Dok vertelt: "Ik sloop met vriendjes ook door de treinwagons op de Rietlanden of in de pakhuizen met noten en vruchten aan de Oostelijke Handelskade. Heel spannend was het om staand op de hijsbaak van een kraan door vriendjes omhoog getrokken te worden. Als je in de pakhuizen langs de Kattenburgergracht door de politie werd gesnapt, moest je op woensdagmiddag op het bureau daar wel vijftig strafregels komen schrijven!"

Dok woonde in de Watergraafsmere, maar kwam vaak op de Eilanden. Eén opa werkte bij Werkspoor als krasseur. Hij mat stalen onderdelen na en gaf met een kraspen

aan wat er nog aan tiende millimeters vanaf moest. Zijn andere opa had slijterij en proeflokaal 'De Wassenaar', vernoemd naar een vlaggenschip van de Marine. De slijterij met een bovenwoninkje zat op de hoek van de Grote Wittenburgerstraat met de Wittenburgergracht - waar nu fietsenzaak 't Poortje zit. In een apart kamertje studeerde Doks vader later medicijnen. Dok: "'s Morgens stonden er voor het gebouw van Werkspoor kramen met borreltjes klaar. De mannen kwamen aan, gooiden geld neer en dronken een glas voordat ze naar binnen gingen. Mijn vader vond dat dit op moest houden en werd lid van de blauwe knoop."

Een heel snelle carrière

Betty: "Op mijn zestiende was ik jongste bediende op een advocatenkantoor en later secretaresse van directeur Jacobi van Artis. Ik had mezelf geleerd te typen en een cursus steno gevolgd. Je kon toen overal werk vinden. Wij waren in 1969 getrouwd en hadden twee jaar voor het werk van Dok in Almelo gewoond. Bij terugkeer woonden we in de Czaar Peterstraat. In een krantenadvertentie vroeg Werkspoor om een telefoniste. Dat was om de hoek en ik solliciteerde. Maar ik ging er naar binnen om telefoniste te worden en ik kwam eruit als secretaresse van de directeur Verkoop!"

Kon dat zo maar?

"Blijkbaar hadden ze dringend iemand nodig! 1972 was een topjaar, met een nieuwe dieselmotor van twee verdiepingen hoog die wereldwijd werd geleverd. Met de blauwe kraan op de VOC-kade werd hij op een schip gehesen. Dat voer naar een ander schip, waar die motor werd ingebouwd, of naar Arabische landen als generator voor elektriciteitsopwekking.

Het was niet altijd even makkelijk. Onder mij werkten oudere dames en meisjes en dat kon ik nog helemaal niet aan. Er was een telexiste die stipt om vijf uur ophield. Maar door het tijdsverschil met Amerika ging die telex door en dat waren juist de belangrijke uren. Met de telefooncentrale idem dito. Voor dat avondwerk kon je niemand krijgen. Zo leerde ik telex bedienen, ponsstroken lezen en de telefooncentrale beheeren. Wat ik geweldig vond, was dat de hele wereld door mijn kamertje heen kwam. Ook mannen uit China in van die Mao-pakjes, Amerikanen op laarzen of een sjeik uit Abu Dhabi."

Waarom stopte je ermee?

"We woonden in zo'n piepklein woninkje met een wc in de keuken. Dok moest zich er 's ochtends ook scheren. Er stonden nog wat kopjes op dat kleine aanrechtblad. Opeens veegde hij in één keer dat hele aanrecht leeg." Dok: "Het was een soort wanhoopsdaad. Al onze beslissingen liepen dood op dat rothuisje! We verdienden best goed samen en verhuisden in 1971 naar de nieuw gebouwde Bijlmer." Betty vervolgt: "In 1973 werd onze eerste dochter geboren, ik stopte bij Werkspoor en werd secretaresse voor Dok, die zelfstandig was geworden als reclame-tekstschrijver. Die eerste tijd in de Bijlmer was heel leuk, met een beetje revolutionaire bewoners. Zo werd het

betaalsysteem van de parkeergarage gekraakt waardoor iedereen daar gratis parkeerde. Toch werd ik gek van die Bijlmer want het was één grote zandvlakte met stalen platen en een houten keet als supermarkt. We kochten een huis in de Watergraafsmeer."

Voorstellingen verkopen over de hele wereld

Betty: "Na ons tweede kind ging ik in de jaren tachtig weer buitenshuis werken. Eerst bij Beeldenstorm. Dat zat in het katholieke zusterhuis wat nu hotel Arena aan de Mauritskade is. Wij verkochten voorstellingen van artiesten zoals Beppie Melissen, Frank en René Groothof, Hinderik de poppenspeler en Theo & Thea. Daarna werkte ik bij STOA, ook zo'n verkoopbureau. Dat zat in een schuilkerk aan de Plantage Muidergracht 155. De kerkruimte was toen een grote zaal die eerst repetitieruimte was van Krisztina de Châtel en later van Truus Bronkhorst. In 1988 werd ik haar zakelijk leider en verkocht voorstellingen in allerlei landen waaronder Amerika. Ik reisde dan mee."

Betty en Dok concluderen: "Toen ons huis te groot werd, zou het bijna onmogelijk zijn geweest om niet in 1018 terug te keren. Onze dochters wonen op de Eilanden, de kleinzons gingen naar de BOE en wij verhuisden naar Aquartis aan het Entrepotdok." 🌀

Gezond leven doe je samen! Nu ook in de Witte Boei

Wil je je fitter voelen, lekkerder in je vel zitten of meer grip krijgen op je leefstijl?

In de Witte Boei start in oktober een nieuwe groep met het leefstijlprogramma Samen Sportief in Beweging (GLI). Wat houdt het in?

- Je volgt een basiscursus van zestien weken
- Vervolgens ga je verder met het programma zodat je nieuwe gewoontes echt volhoudt
- Praktische tips en steun om gezonde gewoontes vol te houden
- Thema's als voeding, bewegen, slaap, stress en ontspanning komen aan bod

Deelname wordt volledig vergoed vanuit de basisverzekering en gaat niet van je eigen risico af. Er is plek voor zeven deelnemers.

Maak een afspraak met je huisarts of praktijkondersteuner en vraag om een verwijzing om mee te doen. Wil je meer informatie? Kijk dan op www.leefstijlhub.nl. 🌀

FOTO: LEEFSTIJLHUB

Feestmaand september met Tour de Czaar en Burendag

De scholen zijn weer begonnen en het is september. Dat betekent dat de buurtfeesten weer op stapel staan. Tour de Czaar bijt het spits af op 20 september. Ditmaal in samenwerking met de Sunday Market op Oostenburg.

En het weekend erop, op 27 en 28 september, zijn er maar liefst drie Burendagen in 1018: in de Weesperbuurt, de Kadijken en op de Oostelijke Eilanden.

Details vindt u in de agenda op onze middenpagina. 🌀

HUIS VAN DE BUURT OOSTELIJKE EILANDEN — DE WITTE BOEI
In de Witte Boei worden verschillen-
de activiteiten georganiseerd voor
de buurt, van jong tot oud.
Zie www.huisvdbuurtcentrum.amsterdam

DOCK, DE KRACHT VAN WIJ SAMEN
Welzijnsorganisatie in de buurt.
Brengt talenten en mogelijkheden
van buurtbewoners samen en
ondersteunt waar nodig. Werkt met
professionals in en vrijwilligers uit
de buurt.
Heeft u een leuk idee voor de buurt,
of wilt u weten welke activiteiten er
in de buurt zijn. De Buurtwerkers
staan graag voor u klaar.
Zie www.dock.nl. Of kijk op de
Facebookpagina van de Witte Boei.

PLUSPUNT DE WITTE BOEI
Elke dinsdagavond, 17.00–19.00 uur
en donderdagochtend,
09.30–11.30 uur.
Maatschappelijke dienstverlening.
Voor iedereen die vragen heeft over
wonen, zorg, welzijn, financiën en
zelfredzaamheid kunt u bij de
Pluspunten terecht.
Alleen op afspraak: 020-557 33 38.

BUURTTEAM OOSTELIJKE EILANDEN
Maatschappelijke dienstverlening,
individuele mantelzorg en schuld-
hulp. Op werkdagen telefonisch
bereikbaar tussen 09:00–17:00 uur
op 020-557 33 38.

BURENHULP
Altijd al iets meer willen doen voor
de mensen in je directe omgeving,
of op zoek naar een helpende hand
bij het doen van de boodschappen
of het gebruik van apparatuur als
computer of telefoon? Meld je dan
aan bij Burenhulp.
Hulp vragers en -aanbieders kunnen
zich op werkdagen tussen 09.00 uur
en 17.00 uur (gratis) aanmelden via
020-557 33 38.

Huis van de Buurt

De Witte Boei

Stichting !Woon

FOTO: DOCK

Week tegen de Eenzaamheid

Eenzaamheid raakt iedereen:
zestig procent van de Amster-
dammers voelt zich vaker dan
gewenst eenzaam. Een klein
gebaar maakt vaak een groot
verschil.

Wanneer voelde jij je voor het laatst
echt gezien? Je soms eenzaam voelen is
heel normaal, het hoort bij het leven.
Net zoals honger en dorst is het een
signaal van je lichaam dat je op zoek
moet gaan naar meer verbinding. In
beweging komen, een planning, maken,
iemand bellen of ontmoeten, zijn
stappen die je kunt zetten om weer
verbinding te voelen. Erover praten
of schrijven kan ook helpend zijn.
Een ander helpen naar meer verbon-
denheid kan door groeten, een praatje
maken, iets delen of organiseren en
door een ander te helpen.

Als u zich lang eenzaam voelt en u
komt er zelf niet uit, dan is het altijd
goed om hulp te zoeken.

In de week van 25 september t/m
1 oktober worden er in het kader van
de Week van de Eenzaamheid week
door heel het Centrum interessante
activiteiten zijn voor mensen met gevoe-
lens van eenzaamheid, betrokken
buren en professionals. Het aanbod
komt vanuit Centrum/Buurtteam,
DOCK, Oudezijds 100, Oude Kerk,
Veilige Haven, Regenbooggroep en
Huis de Pinto.

Via de QR kunt u
het volledige
programma
openen.

Eindafrekening service- kosten al ontvangen?

Veel huurders betalen boven op de
kale huurprijs een bedrag aan ser-
vicekosten. Het kan gaan om de
energiekosten, maar ook om een ver-
goeding voor meubilering/stoffering,
de diensten van een huismeester, het
onderhoud van de tuin, glasbewas-
sing, enzovoort. In de wet is bepaald
dat de verhuurder ieder jaar vóór 1
juli een afrekening moet verstrekken
van de werkelijke servicekosten over
het vorige kalenderjaar. Ontvangt u
deze niet op tijd dan kunt u de ver-

huurder hierom vragen. Als de ver-
huurder niet binnen drie weken rea-
geert, kunt u de huurcommissie
verzoeken om de servicekosten op
een redelijk bedrag vast te stellen.
In de wet is geregeld dat de huurder
alleen redelijke kosten hoeft te beta-
len voor diensten die daadwerkelijk
zijn overeengekomen en zijn geleverd.
Als bij de huurcommissie blijkt
dat de diensten niet zijn geleverd of
tegen te hoge kosten dan zal de ver-
huurder een bedrag terug moeten
betalen.

Niet alleen sociale huursector

Tot nu toe kon u de huurcommissie
alleen inschakelen als u huurt in de
sociale sector. Maar de wet is on-
langs veranderd: geschillen over ser-

vicekosten kunnen ook door huur-
ders van vrijesectorwoningen aan de
huurcommissie worden voorgelegd.
Helaas gaat dat alleen op voor huur-
overeenkomsten vanaf 1 juli 2024.
Een verzoek om de servicekosten
vast te stellen moet wel op tijd wor-
den aangevraagd. De wet bepaalt
dat de huurder binnen twee jaar na-
dat de afrekentermijn van de ver-
huurder verstrijkt een verzoek in
moet dienen bij de huurcommissie.

Contact

Voor alle vragen over huren en wo-
nen kunt u elke woensdagmiddag
van 14.00–16.00 uur terecht op ons
woonsprek uur in de Boomsspijker,
Recht Boomssloot 52. Bellen of mai-
len op 020-5230 110 | centrum@wooninfo.nl | www.wooninfo.nl.

Huis van de buurt De Witte Boei

Er zijn nog veel meer activiteiten die
georganiseerd worden door onze
partners. Kijk voor het volledige over-
zicht op huisvdbuurtcentrum.amsterdam
of kom langs op de Witte Boei.

Adres: Kleine Wittenburgerstraat 201
Openingstijden: maandag t/m vrijdag
van 9.00 tot 22.00 uur
Telefoon: 020-622 3879

DOCK-activiteiten: MAANDAG

14.00–16.00 Digitaal spreekuur,
elke 2e en 4e van de maand,
vrije inloop.
18.00–19.30 Buurtrestaurant
(op inschrijving) €5,-

DINSDAG

11.00–13.00 Ouderensoos, €1,50
12.00–13.00 uur Buurtsoep, €1,- op=op
19.30–21.00 Taal en Koffie, oefenen
met de Nederlandse taal

WOENSDAG

09.00–13.00 Arabische vrouwen-
groep, €1,-
10.00–11.30 Taal en Koffie, oefenen
van de Nederlandse taal
12.00–13.00 Wereldlunch €2,50 op=op
14.00–16.00 Spel- en creatieve inloop
van elke 2e en 4e woensdag van de
maand €1,-
14.00–16.30 Repair Café, elke 1e en
3e woensdag van de maand

DONDERDAG

10.00–12.00 Nederlandse les. Aan-
melden bij Anne-Marieke Steeman,
mail: a.m.steeman@xs4all.nl

VRIJDAG

10.00–11.00 Wandelen
10.00–11.30 Buurttaart, €1,50 op=op
13.30–16.00 Naaiatelier, €1,-

Marco (links) en Bart Ridder achter de toonbank van Frank's Smoke House.

‘Wij roken alles, behalve sigaren en sigaretten’

FOTO: HENK LEENAERS

Marco en Bart Ridder nieuwe eigenaren Frank's Smoke House

Op 1 september vertrok Frank Heyn uit het Smoke House dat hij dertig jaar geleden op de Oostelijke Eilanden oprichtte. Hij wordt opgevolgd door de broers Marco en Bart Ridder, telgen uit een slagersfamilie uit Ouderkerk aan de Amstel. “Wij zetten het Smoke House voort met behoud van de traditie die Frank hier vestigde.”

ERIK HARDEMAN

ALS IK OP de Wittenburgergracht binnenkom voor onze afspraak, staat Marco Ridder net een klant met een geroutineerd gebaar een portie gerookte zalm te verkopen. Aan niets is te merken dat dit pas de tweede dag is in een viszaak van een man die zijn hele leven in slagerijen heeft gewerkt. De broers zijn opgegroeid in de slagerij van hun ouders.

“Wij komen uit een echt slagersgeslacht. Onze opa had een slagerij in de Kinkerstraat en ook al onze ooms waren slagers.” Bart: “Ik heb me in het

begin nogal verzet tegen een toekomst als slager. Ik heb een multimedia-opleiding gedaan en ben vervolgens naar de omgeving van Barcelona verhuisd. Maar ik woonde daar net twee jaar toen mijn ouders me belden met de mededeling dat ze de slagerij gingen verkopen. Toen ging er bij mij een rood lampje branden: dat gaan we mooi niet doen. Ik ben toen terug naar Ouderkerk gekomen en heb het stokje van mijn vader overgenomen.”

Marco: “Ik was toen al het huis uit. In tegenstelling tot Bart ben ik van meet af aan in het slagersvak terecht gekomen. Op mijn eenentwintigste ben ik voor mezelf begonnen, op de Hogeweg. Tot een jaar geleden had ik nog een slagerij in Alphen aan de Rijn, maar vorig jaar hebben we allebei onze zaken verkocht. We zaten er al langer over te denken om iets samen te gaan doen en toen we hoorden dat Frank ermee op zou houden, leek ons dit een gouden kans.”

Bart: “Toen we hier binnenstapten wisten we meteen: dit is het. Dit is een zaak waar het ambacht in ere wordt

gehouden. Je voelt hier dat alles draait om kwaliteit. Van alleen hier rondlopen werden we al blij. En dan is het ook nog eens een hele leuke buurt. Zo’n zaak als deze is uniek in Amsterdam, misschien zelfs wel in heel Nederland. Je hebt wel palingrokerijen en zalmrokerijen, maar wij roken alles: vis, vlees, vega.” Marco: “Franks leus was: wij roken alles, behalve sigaren en sigaretten. Dat spreekt ons aan.”

De broers Ridder hebben zich voorgenomen om niet alleen de naam van de zaak te handhaven, maar ook om de werkwijze van Frank Heyn in ere te houden. “Het assortiment van Frank blijft voor ons de basis. Misschien dat we ons vanwege onze slagersachtergrond ook iets meer op vlees gaan richten, maar zalm blijft hier toch het centrale product. De klanten kunnen gerust zijn: wij blijven op dezelfde voet doorgaan.”

Speciale aanbieding:
Tegen inlevering van het knipsel met dit artikel in september twee rookworsten naar oud familie-recept voor 6 euro.

Buutpuzzel

#68

DOOR: BJÖRN MARTENS

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

Reacties op de puzzel, voorzien van naam en adres kunnen worden verstuurd naar: buutpuzzel@1018magazine.nl. Uiterste inzending is 28 september 2025 (twee weken na verschijning)

De fotograaf zal op basis van juistheid, volledigheid en originaliteit uit de inzendingen een winnaar kiezen. De prijs is een boekenbon van € 20,-. In de vorige puzzel (1018-Magazine #67) zochten we straatverlichting. Die staan op het Artisplesin (1), Plantage Middenlaan (2), Henri Polaklaan (3), op de Pelikaanbrug (4) de Oostenburgervoorstraat (5) de Tweede Leeghwaterstraat en op de Cruquiuskade. We ontvingen geen enkel juist antwoord dus de boekenbon blijft opnieuw liggen.

Prijzoraag

KLEINE LETTERTJES
Over de uitslag kan worden gecorrespondeerd, maar dat verandert de uitslag niet. Medewerkers van 1018-Magazine en hun huisgenoten zijn van deelname uitgesloten. De winnaar wordt met voor- en achternaam in het volgende nummer genoemd, maar zonder adres. Per jaar kan dezelfde persoon maar één-maal winnaar zijn.

IK HEB HELEMAAL niks nieuws te zeggen. Wat ik te zeggen heb is in de kern dezelfde boodschap die alle feministen voor, tijdens en na mij ook hebben. Wat jammer eigenlijk dat ik het gevoel heb mijn volstrekt onoriginele mening toch te moeten uiten. Helaas is de geschiedenis er nog niet in geslaagd de zo lang beloofde gendergelijkheid te realiseren.

Voelt de Amsterdamse nacht anders nu de zeventienjarige Lisa vermoord is na het uitgaan? Nee, zo heeft de nacht altijd gevoeld. Het drukt je alleen weer even op de feiten. De monsters waar ouders voor waarschuwd bestaan. Ik weet niet of ik de angst echt kan bevatten. Ik ben immers nog nooit als vrouw naar huis gefietst, maar ik doe mijn best om het te begrijpen, om het me voor te stellen: ik neem het serieus.

De hele maatschappij is er schuldig aan (ook vrouwen). Het gaat van kwaad tot erger: hogere eisen voor vrouwen, grapjes over niet kunnen inparkeren, mansplainen, girl math, I'm just a girl, mannenpraat, machogedrag, vrouwen niet serieus nemen, catcalling, vrouwen ondergeschikt vinden, slutshamen, aanranden, verkrachten, femicide? Al het seksisme in alle vormen en maten, verborgen en onverholen, bewust en onbewust moet de wereld uit voordat vrouwen niet meer banger hoeven te zijn dan mannen als ze 's nachts door het donker fietten. Maar we moeten ons ook niet alleen focussen op de verkrachters in het donker. Bij 88 procent van de vrouwen die worden verkracht, gaat het om een bekende: partners, dates, familie, vrienden, collega's... zij zitten niet in de bosjes. Zij roepen nu mogelijk ook mee dat de monsters moeten worden aangepakt, misschien zijn ze zich niet eens bewust van het kwaad dat ze zelf veroorzaken. Het is een ieders verantwoordelijkheid om te voorkomen dat jijzelf en de mensen om je heen seksueel grensoverschrijdend zijn. De rechtsstaat gaat het niet doen: er is vaak geen bewijs, mensen doen geen aangifte, ons systeem kan daders vrijwel niet vervolgen; en alle pogingen om dat te veranderen zullen ontoereikend zijn. Iedereen moet zich bewust zijn van zichzelf. Een onschuldig seksistisch grapje normaliseert vrouwonvriendelijke praat, het leidt bij anderen weer (misschien onbewust) tot het minderwaardig vinden van vrouwen, dat voedt weer seksistisch gedachtengoed zoals dat van Andrew Tate, Jordan Peterson en Thierry Baudet; en het drijft de allergeksten tot femicide.

De maatschappij zal vandaag op morgen niet genezen zijn, ook al moeten we er wel naar streven. Maar we mogen ook niet terugvallen: Ongetwijfeld zijn er ouders die hun dochters nu niet meer uit laten gaan, of meisjes die het simpelweg zelf niet meer durven, mensen die meisjes aansporen zich niet 'zo uitdagend te kleden', ouders die andere ouders beschuldigen van onvoorzichtigheid. Het is de bescherming van vrouwen die uiteindelijk weer tot het inperken van vrijheid kan leiden. Laat de moord op de zeventienjarige Lisa niet leiden tot meer ongelijkheid. 🍷

Geef me je hand Gé

Op weg naar Amsterdam Centraal struikelt fotograaf Maria Heijndael bijna over een man die geknield met z'n handen in de aarde wroet. Na een gesprek op straat over dahlia's en vlijtige liesjes komt Gé naar de studio om zijn hand te laten fotograferen en vertelt zijn verhaal.

Aan de Nieuwkoopse Plassen had mijn opa een tuinderij. Mijn vader kweekte kasgroenten en fruit in de tuinderij ernaast.

Aan moeders kant had je de familie van Geest - van de geestgronden - uit s-Gravenzande; deze had ook een tuinderij. Je zou zomaar kunnen denken dat tuinieren mij dan ook met de paplepel is ingegoten.

Maar nee, het moest meer dan veertig jaar duren voordat ikzelf tuingereedschap ter hand nam en me begon te verdiepen in soorten planten, bloeiwijzen en tuinontwerp.

Al ben ik een eigenwijs persoon, ik geef planten en bloemen veel ruimte en kansen. Ik experimenteer en dat zorgt voor onverwachte cadeautjes. Wat op de ene plek niks doet, verandert ergens anders in een lust voor het oog.

Naast de grote nieuw aangelegde bloembedden op de Piet Heinkade die we als bewonersgroep onderhouden en hebben bedacht, staat een losse bak, pal voor Pakhuis de Zwijger.

Deze bomenbak is mijn grote trots. Hierin staat een mooie Kaukasische vleugelnootboom, en het perk eromheen is mijn bloemenparadijs. Elk jaar maak ik met veel toewijding een nieuw plan en puzzel ik een paar fantastische combinaties bij elkaar. Ik hou ervan dat alles in die bak in één keer bloeit. Dus een heuse explosie van zeventienhonderd tulpen komend voorjaar. Ik verklap nog niet welke, maar fotogeniek wordt het zeker! 🍷

TEKST EN BEELD: MARIA HEIJNDAEL

geef me je hand Gé

